

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
032/19	Kommunestyret	PS	20.06.2019

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Ketil Tjore	FE-033	19/431

Orienteringssak

Framlegg til vedtak:

Kommunestyret - 032/19 - 20.06.2019

KS - behandling:

Det var fleire orienteringar i møtet.

Assisterande rådmann Monika Kvamme orienterte om arbeidet med «Leve heile Livet»- ein kvalitetsreform for eldre. (presentasjonen ligg ved).

Kvamme sa at medan samhandlingsreforma var ein retningsreform, er dette ein kvalitetsreform som skal skapa eit meir aldersvennleg Norge. I Austrheim kommune vart det i 2010 jobba fram ei eldremelding, i samarbeid med eldrerådet og andre, og det som no ligg i den nye reforma er mykje av det Austrheim hadde i eldremeldinga.

Denne reforma er for dei over 65, med fokus på kva som er viktig for bebuarane. 6. juni er den årlege «Kva er viktig for deg-dagen», som Austrheim har markert fleire gonger. Ein skal jobba for eit aldersvennleg Austrheim, der dei eldre skal vera med og planlegga, og der «Leve heile livet» skal vera med i alle kommunen sine planar, på alt frå gangstiar til bustader med meir.

Ein skal ikkje snakka over hovuda på dei eldre, og dei skal ha ein time aktivitet dagleg ut frå eigne interesser og behov. Denne reforma skal også vera ein pårørandereform, og for dei frivillige. Samla sett vert det utført 45.000 årsverk i frivillig arbeid. Det handlar også om kompetanse, her i Austrheim har ein justert måltidstidene på Nordliheimen og ser at det slo godt ut på appetitt og trivsel.

Kvamme viste til Bergen kommune sitt prosjekt med «Matvenn», der ein kunne melda seg til å dela måltid med ein som ville ha selskap. Erfaringa var at det var mange som ville vera «Matvenn», men ikkje så mange som ville ha besøk. Det var kanskje praktiske ting som gjorde at ikkje fleire eldre var med på ordninga.

Ei utfordring i eldreomsorga framover er at det vert fleire eldre, fleire vert demente, og det er færre pårørande som kan hjelpa dei. Eldre må bu heime lengre, men må samstundes vera trygge på at dei får lindrande omsorg og pleie når det går mot slutten. Kommunane må finna nye gode løysingar, der tenestene blir meir effektive og mindre kostnadskrevjande. Skal jobba med «Leve heile Livet»-reforma fram til 2023, og dette arbeidet skal dekkast opp utan auke i frie midlar.

Monika Thorpe (Ap) spurte om det var mogleg å søka på midlar til dette arbeidet.

Monika Kvamme svara at så langt ein veit så er kommunen avhengig av å finansiera dette sjølve. Men utgangspunktet i Austrheim er ganske godt, her er det politisk bestemt at ein skal ha gode tenester, med gode fagfolk. No gjeld det å setja seg ned og tenka saman, så skal ein bli endå betre.

Per Lerøy (Ap) sa at dette er ein reform som er for store deler av kommunen, ikkje berre pleie og omsorg. Dess fleire som jobbar saman med dette, dess betre.

Trude Sleire (Ap), spurte om kommunen har eit samarbeid med Austrheim vidaregåande (opp mot pleie/omsorg).

Monika Kvamme svara at AVS er flinke på samarbeid, mellom anna barne- og ungdomsarbeidarklassen, i tillegg er det enkeltelevar som kjem og jobbar i praksis ved Nordliheimen.

Jorund Stellberg (Uavhengig) sa at det var ei god skildring at denne reforma ikkje berre gjeld dei på Nordliheimen, men alle oss som er 65 pluss. Stellberg la til at det er viktig å avklara forventningane til dei pårørnde.

Asbjørn Brandtun (Ap) spurte om kva Nordliheimen tenker om eit samarbeid med idrettslaget, der eldre kan komma og sjå sine barnebarn på kampar eller treningar.

Monika Kvamme svara at det er viktig at ein ikkje tenker at livet er over, sjølv om nokon kjem på sjukeheimen.

Liv Ulvøy (Uavhengig) sa at på den årlege Landbruksdagen, er det mange frå Nordliheimen som har glede av å vera gjester. - Gjer som oss, send informasjon til Nordliheimen, oppfordra Ulvøy.

Rådmann Liv Løvvik sa at frivilligheten vil ha ei stor rolle også i framtida. I tillegg er det viktig ha med seg at det er endringar i kva dei eldre etterspør, no er det også tilgang på fibernett og kunna sjå fotballkampar. Løvvik gav vidare ros til Austrheim for å ha satsa på kompetanseheving, mellom anna i pleie og omsorg.

Monika Kvamme orienterte om stoda i Helse og omsorgstenesta (presentasjonen ligg ved).

Austrheim legekantor har no to fastlegar og to Lis-legar (Lis – lege i spesialisering, det ein tidlegare kalla turnuskandidat). Ein har sett på om ein skal ta ei Lis-stilling over til fastlege, det er vanleg å rekna ein lege per 1.000 innbyggjarar, og Austrheim har no to fastlegar på 2.900 innbyggjarar.

Har også vurdert eit eige apparat for å ta prøve for gulsott, det vil kosta kommunen 70.000 kroner, men vil gjera at dei som har fått born må reisa tilbake til sjukehuset for å ta denne testen fire dagar etter fødsel. Det var 30 fødde i Austrheim i 2018, og ein ligg an til det same talet i 2019.

Ved den interkommunale legevakta i Knarvik har Austrheim dekkja sitt krav om kommunale akutt døgnseger (Kad). Desse sengene har ikkje så høgt belegg ved legevakta, men samstundes er det desse som gjer det mogleg å ha to legar på vakt heile tida. For den interkommunale legevakta er det elles eit usikkerheitsmoment no som Osterøy har varsla at dei skal ut av samarbeidet, vil prisen vil gå opp for Austrheim?

Per i dag har Austrheim 2,4 stilling som fysioterapeut, etter folketalet skal kommunen ha 2,85 årsverk i fysioterapi. Stillinga som psykolog står framleis vakant, det er vanskeleg å rekruttera psykolog, og kommunen ser om det er mogleg med eit interkommunalt samarbeid for å få dette på plass.

For Nordliheimen ser kommunen at dei som får plass der er sjukare enn tidlegare, og sjukeheimen vert som eit minisjukehus, med ganske avansert behandling. For dei som bur heime tek ein i bruk omsorgsteknologi/tryggleiksalarmar i større grad enn før, og i samband med ferieavviklinga no i sommar kjøper kommunen responstenester for å sikra at ein klarer kravet om å svara på alarmar innan 60 sekund.

Innan helse/omsorg er det mange helgestillingar, ein har rundt 70 tilsette, der stillingsprosenten i snitt er ned mot 50 pga. helgeturnusen som skal gå opp. Denne eininga har elles mykje arbeid med følgje til tannlegen.

Ivar Bergsvik (Ap) spurte om Austrheim kan spare noko ved å kutta Kad-seng på legevakta i Knarvik?

Monika Kvamme svara at Kad-senger ikkje er vurdert som det rette for eldre, men at ein ikkje har vurdert desse, mellom anna av dei som nemnt over er desse som gjer det mogleg i dag å ha to legar på legevakta.

Bergsvik (Ap) spurte om prosjektet som har vore tidlegare å få eldre ut på tur saman med frivillige

(10. mai). Bergsvik sa at dette var i drift i starten då eldrerådet var pådrivar, men har gått ut dei siste åra.

Kvamme svara at pleie/omsorg skal skjerpa seg.

Jorund Stellberg (Uavhengig) sa at dei eldre har rett til helsehjelp også når det er spesialisthelsetenesta dei skal på.

Monika Kvamme svara at helseføretaka har slutta å betala for følgje på dei som må sendast inn til spesialisthelsetenesta.

Stellberg (Uavhengig) la til at denne betalinga så langt ho veit er forankra i tenesteavtale 2.

Leiar teknisk drift Rolf Henning Myrmel orienterte om vassforsyninga og situasjonen for dette i Austrheim, særleg i lys av problema Askøy har hatt med forureina vatn. Her i Austrheim er ei utfordring lekkasjar i grøfter, som kan gje innsig av ureina ved brot på vassleidningsnettet, i tilfelle det ikkje er trykk i nettet og ureina vatn kan renna inn i leidningane.

For nye landbruksbygg stiller ein no krav til at dei har eigne tankar som dei fyller frå nettet, og så forsyner eige anlegg frå desse. Dette skal hindra tilbakeslag ved brot og påfølgjande trykkfall, der ein elles kan risikera at ein slange som ligg i eit drikkekar sender ureina vatn tilbake inn på nettet ved eit brot. Tilsvarande krav er det for ein del bedrifter.

Kommunen monterer nye brannventilar for å hindra innsig ved desse, nye ventilar har stengeventil under og er av betre type enn dei gamle. Ved brot på leidningsnettet og oppgraving er ein nøye på å ha tørre byggegroper for å hindra innsig.

Kommunen sine planar som ein jobbar etter er hovudplanen VA utarbeidd i 2017, og Ros-analysen for vassverk frå 2018. Austrheim er også med på ein felles VA-norm som gjeld ti kommunar rundt Bergen, med retningslinjer for korleis ein bygger ut nye anlegg, og er også medlem i Niva (Norsk institutt for vannforskning).

Når det gjeld prøvetaking skjer dette etter plan, og ein tek kring 130 prøvar årleg. Mattilsynet har på eit av sine jamlege tilsyn bedt om ei oppdatering av prøvetakingsplanen, med frist til 30. september for å levera ny plan. Mangelen er ikkje talet på prøver, men grunngevingar på kvifor Austrheim tek prøver der eller der. Dette ligg eigentleg i kommunen sin ROS, men det må knytast direkte til prøvetakingsplanen at ein tar prøvar nettopp der eller der, som ved Nordliheimen, høgdebassenget, Kaland skule og Kanserdalen.

Vassprøvene viser at det er god vasskvalitet i Austrheim, det kan ein takka politikarane på 80-talet for, som fekk gjennom ein avtale med nabokommunen Lindås om leveranse av vatn. Om Austrheim skulle hatt sitt eige vassverk ville det blitt heilt andre utfordringar, med grunne vatn å henta frå. Lindås har god kontroll på det vatnet dei leverer, og får no på plass ei ekstra forsyning til vasstårna på Litlås der Austrheim får sitt vatn frå.

I Austrheim jobbar ein med å redusera lekkasjar, og med nye digitale målarar som vert kjøpte inn får ein betre kontroll over kvar det er lekkasjar og kor store dei er, ved at ein kan sjå vassforbruket til ei kvar tid. Nye målarar skal vera på plass i august/september.

Samanlikna med problema på Askøy har ikkje Austrheim fjellbasseng, men høgdebasseng. Der har ein jamlege kontrollar av taket, for å halda fuglar og slikt ute. Høgdebassenget til Austrheim er nokre år gammalt, og ein skal vurdera tilstanden på taket for å sjå om dette må skiftast ut. Austrheim ligg etter VA-planen når det gjeld utskifting av røyr, og skulle ha skifta ein halv kilometer i året for å ta inn att vedlikehaldsetterslepet. Her er det utfordringar, og skal kommunen levera nok vatn og godt nok vatn må det investerast. Planlegg elles trykkauke stasjon for å sikra at vasstanden held seg i høgdebassenget, det er både for sikra at innbyggjarane får det dei skal ha, og for å ha vatn i tilfelle brann.

Mattilsynet har sett fram krav om plan for reservevassforsyning. Tidlegare skulle Rasmusvatnet vera naudvatn for Austrheim, men det har ein gått vekk frå av di ein ikkje vil sleppa vatn derifrå inn på vassleidningsnettet. Det ligg i vassavtalen med Lindås at dei skal syta for vatn fram til Litlås der Austrheim hentar sitt vatn, og kommunen er i dialog med Mattilsynet om at dette skal vera godt nok

for å stetta kravet om reservevassforsyning.

Jorund Stellberg (Uavhengig) spurte om kva som skjer dersom ein av sjøleidningane ryk.

Rolf Henning Myrmel svara at dette er noko kommunen er oppteken av, og for å betra leveringstryggleiken vil ein ha dobling av leidningsnett over dei to sjøkryssingane. Sjøleidningar tar det tid å fiksa, på land kan ein ordna det ganske raskt. Stoppar forsyninga er det berre vatn i 12 timar i høgdebassenget. Leveringstryggleiken er ikkje god nok med berre ei enkelt linje. Elles kan ein ikkje ha dobbelt leidningsnett over alt, men gjerne til det viktigaste som skular, sjukeheimen med meir.

Magnus Kvingedal (H) spurte om når ekstra sjøkryssingar kan komma på plass.

Rolf Henning Myrmel svara at planen er å ha på anbod etter ferien for kryssing Vardetangen – Utkilen, og at ein håpar å ha den leidningen på plass i løpet av vinteren. Utkilen – Mastrevik er neste del, kanskje etter kvart som del av rundvassleidning til Radøy. Men ein vil først ta vatnet opp i Mastrevik, der ein kan slå to fluger i ein smekk med felles grøft, og ta kloakken frå indre basseng og opp til kommunehuset og vidare til Åråsvågen, sidan utsepp til indre basseng får strengare krav.

Liv Ulvøy (Uavhengig) spurte om brannberedskap når det er lite vatn. Har teke opp tidlegare at ein burde ta ned skog som står nære bustadfelt.

Rolf Henning Myrmel svara at no som Austrheim kommune er med i Nordhordland brann og redning har ein større ressursar og tilgang til tankbilar. Skog rundt byggefelt er ei utfordring, der skulle det vore buffersoner, men dette gjev kostnader for utbyggarar.

Per Lerøy (Ap) viste til at det er ein rapport om skog rundt bustadfelt, som tek opp det Ulvøy nemner, men at rapporten berre er ein start som ikkje seier i detalj kva som må gjerast.

Liv Ulvøy la til at desse planane må på plass.

Konstituert rådmann Olav Mongstad skaut inn at dei utbyggingane som er nemnde for V/A ikkje er fullt ut finansierte, dette vil kosta 27 millionar og det ligg 9 millionar i økonomiplanen.

Reidar Øksnes (Sp) ba om at krava til landbruket må presiserast for bøndene.

Rolf Henning Myrmel svara at krava om eigen tank og brote vasspeil er innført i 2018 for dei nye som koplar seg på, så må ein sjå kva ein gjer med dei som alt er påkopla.

Per Lerøy (Ap) viste til vassavgifta i Askøy, som alt er på 10.000 og der det vert vurdert ein auke til 15.000 i året. Austrheim har ei vassavgift på 5.200 kroner, og har såleis ein del å gå på. Lerøy sa at Austrheim berre må belaga seg på å gå ein del opp i avgift for å sikra forsvarleg vassforsyning. Det er ein del på gang, som digitale målarar som gjer det lettare å finna lekkasjar, og ein del lekkasjar er alt oppdaga som ein kran som stod open ved Heiane. Det viktigaste vidare vert å gjera noko med leidningsnett rundt høgdebassenget, her må ein kopla om nettet og få på plass ein trykkaukeastasjon.

Rolf Henning Myrmel viste til at det kostar meir med vatn i liten kommune, med få brukarar på vassverket, enn i større kommunar.

Rådmann Liv Løvvik sa at kommunen må komma i gang med SMS-varslingsordninga, dette er noko som berre må på plass så raskt som råd.

Solveig Hopen (Høgre) spurte om brannvernet har utstyr som gjer det mogleg å henta vatn frå Rasmusvatnet eller andre stader.

Rolf Henning Myrmel svara at både i Austrheim og regionen har ein utstyr for å henta vatn frå ulike kjelder som dette. Beredskap og godt utstyr har vore prioritert i Austrheim.

Ivar Bergsvik (Ap) spurte om det er nokon avtale om rabatt på prøvetaking for dei som har brønn/privat vassforsyning.

Rolf Henning Myrmel svara at noko slik rabattordning kjende han ikkje til, men minna samstundes om at dersom det er to eller fleire som deler brønn, så er det krav om prøvetaking.

Når det gjeld kloakk sa Myrmel at det opplegget som var planlagt for pumpestasjonen i Åråsvågen, eit samarbeid med selskapet Eureka om eit visningsanlegg, er ute no som Eureka har lagt ned på Mongstad. Dette prosjektet må ut igjen på anbod, og det betyr at kommunen er tilbake til start. Har hatt ein ROV ute for å sjekka heile sjøvassleidningen frå pumpestasjonen og til endes, denne var tett og OK. Virvlinga som var på bilde som var i avisa hadde nok andre årsaker enn kloakklekkasje. Men kommunen har lokalisert brot i leidningen frå pumpestasjonen i Blodvika og ned mot sjøen der. Det viste seg at det var ei kumme der frå gammalt av som seinare var dekkja av fyllmassar, og

lekkasjen frå leidningen gjekk ut i denne overvasskumma og vidare ut. Mykje av kloakkanlegget var bygd tidleg 70-talet, og vart gjort så rimeleg som mogleg, det lir ein for no.

Liv Ulvøy (Uavhengig) spurte korleis kloakkavgifta i Austrheim er samanlikna med andre kommunar. Rolf Henning Myrmel svara at ein har lagt ganske jamt med dei andre. Lindås sette nyleg ned avgiftene, slik at dei fekk kvitta seg med fond før samanslåinga til Alver.

Liv Løvvik stadfesta at det ikkje er uvanleg at ein gjer som Lindås og kvittar seg med fond før ein skal slå seg saman med andre kommunar, for slik å starta likt med alle abonnentar.

Ordførar Per Lerøy (Ap) sa at alle kommunane, også i Nordhordland, nok må ta fatt i dette med V/A og auka avgiftene for å få det til. Som dei anlegga som har utslepp mot Lurefjorden, her må det gjerast mykje sidan dette no er verneområde med grenser for utslepp.

Janne Eraker, revisjonssjef i Nordhordland Revisjon, orienterte om arbeidet med samanslåing av Indre Hordaland revisjonsdistrikt og Nordhordland revisjon IKS. (Presentasjonen ligg ved).

Eraker sa at dette no er dei siste to interkommunale revisjonsselskapa i Hordaland, og at eigarkommunane har lagt sterke føringar på ei samling. Arbeidsgruppa rår til ei samanslåing til Vestlandsrevisjon IKS, og Eraker orienterer alle kommunestyra og kontrollutval i Nordhordland revisjon IKS-kommunane om avtalen.

Alle kommunestyra må vedta avtalen som ligg føre om samanslåing, det kjem ei eiga saksutgreiing til kommunane på dette. Det er kommunestyret som skal velja denne revisjonsordninga, kontrollutvalet skal ikkje gje innstilling her.

Ordførar Per Lerøy (Ap) viste til at sidan Alver brukar privat revisjonsselskap så går no Radøy og Meland ut av Nordhordland revisjon IKS.

Ivar Bergsvik (Ap) spurte om kva kostnaden vert for Austrheim kommune i det nye selskapet.

Janne Eraker svara at strukturen på honoraret vert annleis, men at kostnaden skal vera på dagens nivå.

Konstituert rådmann Olav Mongstad spurte om aktiviteten er lik i dei to selskapa sine underliggende aksjeselskap.

Janne Eraker svara at NHR AS har større aktivitet enn IHR AS, der sistnemnde har ein kunde, det er ein kommune som melde seg ut av IKS-et.

Liv Ulvøy (Uavhengig) tok opp att eit tidlegare spørsmål om gjenstandar frå Austrheim gamle skule, dette tok Ulvøy også opp under spørjetimen i kommunestyret 11. april. (Spørsmåla ligg ved).

Ulvøy sa i innleiinga at svaret ho fekk i samband med spørjetimen ikkje er i samsvar med det inntrykk ho har fått frå tidlegare leiarar i kyst- og sogelaget. Dette svaret var slik ho såg det ei usanning som vart presentert for Ulvøy og resten av kommunestyret, og det synest ho ikkje er greitt.

Ulvøy spurte om ting som er teke ut av Austrheim gamle skule (som kommunen har selt) og plassert i idrettshallen, står slik lagra at dei som har nøkkel kan gå inn og forsyne seg, og sa at ho synest det er ille om ting skal verta vekke. Ulvøy viste elles til eit fond med innsamla midlar på 63.000 kroner som no var halvert, og synest det var underleg om det var brukt pengar frå dette fondet, og ba om å få vita kva midlane er nytta til. Ulvøy la til at Austrheim burde klart å få på plass eit hus der denne utstillinga over den gamle skulehistoria kunne visast fram, men om Kunsthuset kunne vera eigna var ho usikker på.

Konstituert rådmann Olav Mongstad svara på spørsmåla frå Ulvøy. (Svara ligg ved).

Mongstad svara at det som Ulvøy beskriv i spørsmåla sine ikkje har rot i verkelegheita. Av bygdegåva på 62.638 er det brukt 28.998 kroner til å tetta rundt skorsteinen på Austrheim gamle skule, dette vart gjort før formannskapet bestemte seg for å selja huset. Ein fann seinare ut at det var mykje som måtte gjerast med bygget, med det elektriske og opp mot ulike krav som ligg for bygg som skal brukast i dag, utan at det betyr at det var fånyttes å tetta taket. Ordførar Per Lerøy stadfesta at det vart brukt frå bygdegåva til å tetta taket.

Mongstad sa vidare at kunsthuset skal sjekkast om det kan passa som lokale for ein del av

gjenstandane.

Liv Ulvøy takka for ei god orientering, og sa at ho beklagar at ho var feilinformert og at ho trudde på det som var henne fortalt om saka. Ulvøy sa vidare at ho trekker tilbake det som var sagt i spørsmålet til Mongstad, og la til at det viktige for henne var at desse tinga vert tekne vare på.

Per Lerøy sa at kommunen jobbar med ei oversikt over kva bygg ein skal ta vare på, dette bygget vart det bestemt at ein ikkje skulle ta vare på, så det vart selt.

Reidar Øksnes (Sp) spurte om det er gjort vurderingar av verdien på mellom anna boksamlinga.

Kanskje ein kunne ha auksjonert vekk det ein ikkje skal ta vare på sjølv.

Olav Mongstad svara at Museumssenteret i Salhus har sjekka boksamlinga, og at ein oppfattar det slik at det ikkje er verdiar i denne. Dette med auksjon tok Mongstad med seg vidare.

Per Lerøy (Ap) viste til at det er mange som tek kontakt om gamle båtar med kulturhistorisk verdi, men at tilbakemeldinga frå Museumssenteret er at dei alt har mange nok av desse båtane.

Rådmann Liv Løvvik sa at Museumssenteret er gode på å gjera vurderingar av kva som har regional og nasjonal verdi, og at det elles er særstrenge krav til korleis ein skal ta vare på ting som ein samlar inn. Det er gjerne ein balansegang mellom å ta vare på, og det å stilla ut.

Handsaming i kommunestyret:

Kommunestyret gjorde sams vedtak om å ta orienteringane til vitande.

KS - vedtak:

Orienteringane vert teke til vitande.

Saksopplysninger: